

## POSTANOWIENIE

23 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 23 kwietnia 2025 r. w Warszawie  
w sprawie z wniosku Ż.P. i D.P.  
z udziałem D.P.1 i J.T.  
o stwierdzenie nabycia spadku,  
na skutek skargi kasacyjnej D.P.1  
od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie  
z 27 września 2023 r., II Ca 278/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od uczestnika D.P.1 na rzecz wnioskodawców kwoty po 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia uczestnikowi odpisu niniejszego postanowienia, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest

oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.

Uczestnik D.P.1 wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.). W uzasadnieniu tego wniosku skarżący stwierdził, że „istnieje konieczność rozpatrzenia przez wysoki Sąd naruszenia przepisów prawa procesowego, z uwagi na podniesiony zarzut polegający na przejęciu przez Sąd bezkrytycznie stanowiska sądu pierwszej instancji co prowadziło do nierozpoznania zarzutów zawartych w apelacji. Nadto wyraźnym jest dokonanie przez Sąd błędnej subsumpcji ustalonego stanu faktycznego do hipotezy art. 945 § 1 pkt 1 k.c. Ustalony stan faktyczny zarówno w zakresie funkcjonowania spadkodawczyni po opuszczeniu szpitala, jak i ustalenia na podstawie niejednoznacznej opinii biegłej, nie pozwalają na zastosowanie przywołanego przepisu.” Następnie skarżący przytoczył w kilku zdaniach niektóre ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia i skonkludował te cytaty stwierdzeniem, że „Nie sposób zatem przyjąć, że powyższe okoliczności wskazują na to, że jeden z testamentów został sporządzony w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, zatem jest nieważny. Podobnie o stanie takim mają świadczyć również okoliczności dotyczące pogrzebu, a zatem już po śmierci spadkodawczyni i po sporządzeniu testamentu, co także jest niedorzeczne. Dokonana subsumpcja jest wyraźnie niedopuszczalna i pozbawiona logiki, a ustalony stan faktyczny nie pozwala na obiektywne dokonanie wskazanej subsumpcji, co w istocie jest wręcz rażącą nieprawidłowością. Nie sposób dokonać innej interpretacji w powyższym zakresie. Wyraźnie zatem widać, że art. 945 § 1 pkt 1 k.c. nie powinien znaleźć zastosowania.”

Konieczna do wykazania w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oczywistość naruszenia prawa ma miejsce wówczas,

gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, a przy tym nie dotyczy jakiegokolwiek przepisu zastosowanego lub niezastosowanego przez sąd w toku rozpoznawania sprawy, lecz o naruszenie, które – gdy rzecz dotyczy prawa procesowego – mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a gdy chodzi o prawo materialne – miało wpływ na wynik sprawy. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinno zawierać nie tylko powołanie się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego, lecz także wywód zmierzający do jego wykazania. Wywód mający wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie wyczerpywał się w przytoczonych stwierdzeniach, które w całości sprowadzają się do podważania ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, gdy tymczasem ustawodawca wyraźnie wyłączył tego rodzaju zarzuty z zakresu podstaw skargi kasacyjnej (art. 398<sup>3</sup> § 3 k.p.c.) i założył, że Sąd Najwyższy przy jej rozpoznawaniu jest owymi ustaleniami związany (art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.). Uwagi, które czyni skarżący pod adresem oceny dowodów są wybiórcze, gdy chodzi o fakty, a przy tym oderwane od kontekstu, w jakim Sąd powoływał pewne argumenty (okoliczności dotyczące pogrzebu nie miały znaczenia wprost do oceny świadomości i swobody testowania spadkodawczyni, lecz opisywały atmosferę, w jakiej pod pieczę skarżącego funkcjonowała spadkodawczyni).

Za przepis wymagający wykładni skarżący uznał art. 945 § 1 pkt 1 k.c., do którego odniósł też tezę o jego oczywistym naruszeniu, a wątpliwość, której wyjaśnienia oczekiwał sprowadzała się do pytania, „czy ustalony stan faktyczny, a to okoliczności wskazane w zakresie braku odwiedzin czy nawet prób odwiedzin poprzez choćby udanie się do domu zmarłej i taki brak kontaktu ze strony bliskich, a nadto kilkudniowy brak fachowej opieki i być może nieudolne wówczas pełnienie jej przez schorowanego Uczestnika, które miało miejsce zaledwie kilka dni, a następnie zatrudnienie fachowej pomocy, dostęp do telefonu przy pomocy opiekunki z wyłączeniem czasu, w którym wychodziła ona na zakupy, mogą świadczyć o stanie wyłączającym świadome i swobodne podjęcie decyzji. Podobnie

czy o takim stanie mogą świadczyć okoliczności dot. organizacji pogrzebu, zatem nie tyle nawet po testowaniu ile po śmierci spadkodawcy”.

W przytoczonych stwierdzeniach wyczerpuje się wywód skarżącego mający wykazać potrzebę wykładni 945 § 1 pkt 1 k.c., a w jego świetle oczywiste jest, że skarżący nie tyle oczekuje wykładni powołanego przepisu dokonywanej abstrakcyjnie przez Sąd Najwyższy, co próbuje zakwestionować jego zastosowanie do wybiórczo przytoczonych okoliczności faktycznych.

Przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o której mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. wykazywać należy przez określenie przepisu zastosowanego w sprawie i będącego przedmiotem rozbieżnej wykładni w orzecznictwie oraz określenie charakteru rozbieżności z przytoczeniem orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych albo przez wywiedzenie, dlaczego przepis wymaga wykładni przez Sąd Najwyższego, w szczególności, że dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest niewystarczający do oceny, czy przepis został prawidłowo zastosowany w sprawie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 i 2 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 520 § 1, 98 § 1, 1<sup>1</sup> i 3 k.p.c. w zw. z art. 398<sup>21</sup> i art. 391 § 1 k.p.c., § 6 pkt 2 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2023 r. poz. 1964), orzeczono jak w postanowieniu.

[SOP]

[r.g.]